

ORDONNANTIE
ENDE
REGLEMENT
OP'T STUCK
VANDE MVNTE

TOT RUREMONDE
Ghedruckt by de Weduwe van Caspar du Frée 1686.

OPEDOMANTIS

EMGL BALENT

WADDEWARR

1875

1876

1877

1878

Arel by der gratie Godts,
Coninck van Castilien, van Leon, van
Arragon, van beyde de Sicilien, van
Hierusalem, van Portugal, van Navarre,
van Grenade, van Toledo, van Valencē,
van Galicien, van Maillorken, van Sevi-
lien, van Sardinien, van Cordube, van Corsycke, van Mur-
cie, van Jaën, van d' Algarben, van Algezire, van Gibraltar,
vande Ey-landen van Canatie, vande Indien, soo Orientale,
als Occidentale, van d' Ey-landen ende Vasse-landen der Zee
Oceane: Arts-hertogh van Oostenryck :Hertogh van Bour-
gundien, van Lothryck, van Brabant, van Limbourgh, van
Luxembourg, van Gelre, ende van Milanen · Grave van
Habsbourg, van Vlaenderen, van Arthois, ende van Bour-
gundien: Pals-grave van Thiuol, van Henegouwe, ende van
Naemen: Prince van Zwave: Marck-grave des Heylighs
Rycks van Roomen: Heere van Salins, ende van Mechelen:
ende Dominateur in Asien ende Africken. Alsoo sedert ette-
lycke jaren herwaerts soo ter saecke van oorloghe door die
vremde trouppen, die in onse Landen, ende besonder in't o-
verquartier ons Vorstendoms Gelder, gelegen en gepasseert
hebben, als andersints, vele fremde specien ende verscheide
quade ende adulterine Munten syn ingeslopen, ende of ge-
drongen, te weten Duytsche ende Rycksche 5. schellingen,
2 en half schellingen, schellingē, half schellingen, 9¹. stuy-
vers, 4¹. stuyvers, 4. stuyvers, 3. stuyvers, 2. stuyvers, ses
oorten, 4. oorten, dry oorten, 8 stuyvers, ende twee oorten

loopens, ende alle andere vremde oorden, dobble er de enkele duyten, tot overval ende verderffenisse van onse goede onderfaeter, ende verarminge van den Staet, door het weghvoeren vande goede Munten, ende in plaets beringe der voorsz. quaede, ende dat ons van wegens Ridderfchappe en Steden des voorsz. overquartiers van Gelderlandt by requeste van den 10. Marty 1679. Was gepresenteert, dat onse voorgaende placcaerten, namentlyck de leste, ende onder andere dat vanden 12. Januarij vanden selven jaere, op het stuck van onse Munten geémancert in't voorsz. overquartier, niet wel en conde achtervolght worden, *Daer-omme soo is't*, dat wenshende in alle onheylen te voorsien, alvorens hier op gehoort onse lieve ende getrouwe die Cancellier ende Luyden van onsen Raede ons voorsz. Vorstendom, die generaele Meesters van onse Munten, ende oock gehad hebbende het advys van onse Raeden, Secreten ende Financien, Wy hebben ter deliberatie van onsen Seer-lieven ende Getrouwen Neve Don Carlos de Gurrea, Arragon, ende Borja, Hertogh van Villahermosa, Grave van Luna, Ridder van onse Order van het gulde Vlies, Edel-man van onse Camer, Stadthouder Gouverneur, ende Capiteyn generael van onse Neder-landen ende van Bourgundien, &c.

I.

Verclaert ende verclaren midts desen alle de voorgespecificeerde specien voor billoen, als eock de Rycxdaelders, oft Pattacons, halve ende quaerten in't Ryck geslaegen ofte gemunt sedert den jaere 1673. ende aengaende de Luyckche Munte verclaren voor billoen de ghene met de gecruyde tweeden.

II.

Mitsgaders alle soorten van stucken van 30. 28. 8. 6. 4. 3. 2. ende een stuyvers Hollandts, soo in Hollant, Zeelant, Utrecht, Campen, Deventer, Swol, Embden, als elders geslagen buyten de Landen van onse ghehoorsaemheydt.

III.

Wel verstaende nochtans dat voor soo veele aengaet de ghene die in dit Landt gevonden worden, Wy hebben toegelaten ende gedocht, toelaten ende gedogen dat geduyrende den tydt van 3 maenden loopte hebben van den dagh van de publicatie deser, een ygelijck sal mogen uytgeven en ontfangen (nochtans sonder precise verbintenis) de voorschreve stucken op de maniere ende ten pryse als de hier onder gevoeghe liste ende specificatie is behellende.

IV.

Toelatende daer-en-boven aen een-igelijck, gedurende den voorsz. termyn, te senden het voorsz. billoen buyten onse ghehoorsaemheydt, 't zy directelijck, oft by middel van eenen Collecteur, die Wy yeder Magistraet autoriseren te mogen stellen in syn district, is 't saken hun goet durckt, te tennen redelijcken salaris, op expresen last, ende ardeirts niet, dat al-vooren het voorsz. transport te kennen gegeven sal wordē met alle particulariteyt aen de Camer vande rechten van uyt-gaen ende innecomen, alwaer datter zijn, ende alwaer niet, aen de gene vande Magistraeten der plaetsen, de welke daer van gehouden sullen zijn notitie te doen houden, als oock de Collecteurs van 't gene 'y ontfangen sullen hebben, verbiedende wel strictelijck allen andere vervee-

ringhe ende vyt-gevinge van de boven-genoemde specien als inder manieren, ende voort den termyn voorsz ten eynde van den welcken Wy begeren ende ordonieren dat tegens de selve billioenen sal werden geprocedert met alle rigour volgens de voorgaende ordonnantien in onsen overquartier van Gelderlandt voor deser gepubliccert.

V.

Daer-en-bovē Ons bekent zijt de, dat men in't selve overquartier onse oude Conrinx oft Philips daelders is uytgevende voor regen schellinger, ende die halven naet advenant, ende dat de selve door groeten ouderdom alle, oft het meestendeel zijn af ghesleten, oft door quade handen gheschroeyt, soo danighlijck, dat die niet tegenstaende luttel evaluatie voor alleen twee guldens en thien stuivers, merckelijck weynigher zijn wegheende, ende dat die in't voorsz. overquartier in groote menichte worden bevonder, oock dat niet-tegenstaende alle soorten van bescreven ge diemen gedaen heeft, om t'onderkennen die quade Matten uyt die goede, men daer van niet ten uyteynde en heeft connen comen, nochte oock connen beletten, niet meer door teecken, als door gewichte, dat de selve aldaer noch worden bevonden, niet alleen van minder alloy, gesfieder, ende getroyde, maer oock vervalste, 't zy in teecken oft andersints, Wy hebben goetgevonden te bilcoereren generaelijck, ende billioeneren midts desen, soo de voorsz. Conrinx oft Philips daelders, als Matten van Spagnien, Portugal Mexico ende Peru, willende ende ordonierende, dat van den dage van de publicatie van dese tegel. woordighe, niemant de selve en sal

mogen

moghen preferterer, gheven, oft ontfangen, tot wat pryse dat het zye, op de penen op-gestelt ten aentien van de andere specien van billoeten, willende dat alle de selve sullen worden gebrocht in onse Munten, om aldaer bekeert te worden in andere penningen onder onsen titel ende waepenen, oft by andere gesworene Wisselaers, daer toe door de generaele Meesters van onse Munten voorsz. tydelijk te stellen in onse Steden Ruremond, Venlo ende Gelder, onder eedt te doen in hunne handen, oft van den principaelen Officier der plaetse, ende voorts op den voedt by onse voorgaende placcaerten gescribeert, ende in onse andere Landen van herwaerts over gebruykt.

VI.

Is voorts onsen wille ende begheerte, dat in cas jemant buyten de voorsz. permissie ende gedooghlaemheyt sal ghehandelt hebben beneffens andere, met eenighe der voorsz. verbillogeerde Munte, ende selver dese handelinghe contraenbrengen, hy voor den eersten keer niet alleen en sal gheabolveert wesen, van onse placcaerten, maer boven dien genieten een derdendeel van de gecorrupte penningen ende amendt, daer van te provenieren, tot last van syne mede-complicen.

VII.

Ontbieden ende bevelen daeromme die Stadthouder *par interim*, Cancellier ende Luyden van onsen Raedt in Gelderlandt, ende alle andere onse Officieren ende Justicieren, ende aen die van onse Vasallen, dien dit soude moghen aegaen, ende aen jeder van hun in't besonder, dat dit ons provi-
reel

neel placcart van stonden aen, ende soo voorseyt is, over al doen publicerenter plaetse van hanne Jurisdictionen, ende daer-men gewoon is uytroepinghen te doen ende publicatien, ende tot dien dese te onderhouden, ende doen onderhouden in alle syne poincten ende articulen volghens syne forme ende inhoudt, procederende ende doende procederen teghens de overtreeders by executien van de penen ende amendementen daer by gestatuert, sonder eenigh faveur oft verdragh, *Want Uns alsoo gheleest..* Des r'oirconde hebben Wy onsen segghel hier aen doen hanghen. Ghegeven in onse Stadt Brussel den dertighsten Aprilis duyfent ses hondert tachtentigh ende van onsen Rycken het vyfthienste. Was gheparat heet, *Le Pat:vt.* Op de vauwe stont geschreven, *Ey den Coninck in synen Raede.* Gheteekent *Verreyken.* Ende was het vooriz placcart gesegelt met den grooten Segghel van Syne Majesteit in rooden wasche, uyt-hanghende in dobbelsteerte van parkement.

LISTE

**LISTE ende SPECIFICATIE
VAN
DE MUNTE**

By het bovenstaende Placcaert van Syne Majesteit gebilloneert waer van den loop in den Vorstendom Gelre alleenelijck wordt ghedooght ende toegelaten voor den termyn van dry maenden.

**REDUCTIE OP DE MUNTE NAER EVALUATIE
van Syne Majesteit**

D Ubbele Keyfers guldens waer van de dry maken	gul.	ft.
twee Ryxdaelders	1	6 ² / ₂
d'Enckele Keyfers guldens	0	13 ¹ / ₄
De halve Keyfers guldens	0	6 ⁵ / ₈
De quarten van Keyfers guldens	0	3 ¹ / ₄
Daelders van Campen Deventer ende Z.voll	1	6
Daelders van Embden	1	4
Luyckse Daelders met gecruylde sweerden	1	2
De halve	0	11

Duytsche

Duytsche ſchellingen	— — — — —	o	— — — — —	53
Hollandtſche ende Zeeuſſche	— — — — —	o	— — — — —	57
Duytsche halve ſchellingen	— — — — —	o	— — — — —	28
Stucken genoemt vier Marien groſſen	— — — — —	o	— — — — —	42
Dobbele Gulſche ende andere blafferden genoemt a. h. t. albus Ceulſch	— — — — —	o	— — — — —	5
Enckele blafferden	— — — — —	o	— — — — —	21
Halve blafferden	— — — — —	o	— — — — —	14
Del bele ſtuyvers vande Geuniceerde Prouintien	— — — — —	o	— — — — —	13
d'Enckele	— — — — —	o	— — — — —	78
Dobbele groſſen	— — — — —	o	— — — — —	3
Enckele groſſen	— — — — —	o	— — — — —	12
Halve Groſſen	— — — — —	o	— — — — —	34
Brandenburſche ende andere Rycxſe ſtuyvers van gelijcken ſlagh	— — — — —	o	— — — — —	34
Veſpenninghen	— — — — —	o	— — — — —	14
Vetmengers	— — — — —	o	— — — — —	14

Tact-helder ende Raeden van Syne Majest^{ts} Souve- rainen Hove des Vorsten- doms Gelre.

Alfoo by brieven van Syne Majesteit in dato den 13. deses, heden ontfanghen, ons is belast sonder vertreck te her-publiceren ende rigoreuselijck te doen observeren het bovenstaende placcaert van d' 30. April 1680. behoudelijck dat den tydt van dry maendē beginnē de welcke in den 3. ar^{le} desselfs een jeder is toegelaten te mogen uyt-gheven ende ontfangen die ghebillioneerde munten geltelt in de lystē daer toe gevoeght ten pryse aldaer uytghedruckt, als nu wordt geprorogeert tot den tydt van een half jaer te beginnē van den dagh der herpublicatie ten eynde vermeldt in den 4. ar^{le} van't voorz. placcaert; **S O O I S T**, dat wy in naeme ende van wegen Syne hoogh gemelte Majt. als Hertogh van Gelre alle ende een jegelijck belasten hun daer naer punctelijck te reguleren. Actum in de Cancelerie tot Ruremonde den 24. Augusti 1686. Was gheparapheert *Vander Vecken vt.*

Ter Ordonnantie van den Hove.

G. H. Furen

Verantwoording ende versadene Proomte onse lidien
Bijsonderz.

Bijlijden in gienusken die gedichte gienus-
= placard van placard van den 30 April 1680
ende van gise daerdoor gestelde ordonnanc in
datte van gienus, raetheken ende stich van minne
vinnent ende van gienus sijne ma^t als gienus
van gienus^a ordonnanc ende beinende 21
prosb: placard ende ordonnanc van stouste
doen publicerijter geboenlijche placard
op dat een gienus daer van beinisse magt geboen
ende gienus ende reguleerij, op de gienus daer
= inne veruult, gienus ende in gienus gienus
a magt ende beinende tot gienus ende
24 Augusti 1680 V. K. 13

Stad gienus ende gienus van
sijne ma^t sijnem gienus
des gienus ende gienus

Die ordonnanc van gienus

Gienus